

همایش سازمان اقتصاد اسلامی و صندوق های قرض الحسنه کشور برگزار شد: با موضوع تعامل صندوق های قرض الحسنه و دولت

تکرار شود، به شکست منجر می شود. وی ادامه داد: قطعاً تجربه بشری نشان می دهد که احکام منادی فقه، جامعه را از سلامت اقتصادی برخوردار می کند. به گفته وی، نهاد قرض الحسنه با تاریخ ۵۰ ساله که به صورت متشکل شکل گرفته است و صندوق های قرض الحسنه، تجربه بسیار موفق و روشنی بخش در اقتصاد ما بوده است. وی اظهار کرد: در یکی دو سال اخیر تصمیمات خوبی در شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی گرفته شده است، اما در برخی مراکز با نگاهی نامهربانانه به صندوق ها نگرسته شده، این در حالی است که صندوق هایی که با نیت خیر ایجاد شده بودند سالم ترین کارنامه عملکردی و کمترین تخلف را داشتند. وی یادآور شد: متأسفانه برخی نهادها با سو استفاده از نام «قرض الحسنه» و جویی را از مردم گرفته و در بعضی موارد مشکلات جدی ایجاد کرده بودند که با توجه شورای پول و اعتبار و با همکاری بانک مرکزی تصمیم گرفته شد برای عمل به وظیفه نظارتی بانک مرکزی کار صندوق های قرض الحسنه را به خود آنها واگذار کنیم و بانک مرکزی به سایر وظایف خود بپردازد و تنها به عملکرد برخی صندوق ها که بهره های بالای ۲۰ درصد از مردم می گرفتند نظارت شود. وی گفت: تجربه نشان داده است که سوءظنی که نسبت به صندوق های قرض الحسنه وجود داشت بسیار بی پایه بود و اگر از این سرمایه عظیم مردمی و دینی استفاده شود، بسیاری از مشکلات اجتماعی به کمک خود مردم برطرف می شود. نهادوندیان اذعان کرد: برای گسترش سنت قرض الحسنه حتماً باید روی نیت قرض الحسنه به عنوان یک «فعل عبادی» تأکید کنیم. به گفته وی، گرچه جنس قرض الحسنه، کار اقتصادی است، اما فعل آن باید با نیت عبادی صورت بگیرد، زیرا برای گسترش فعل قرض الحسنه باید از راه تقویت روحیه اسلام خواهی و مشوق های عبادی وارد شویم. عضو شورای پول و اعتبار در ادامه گفت: در این که برخی بانک ها در تبلیغات گسترده و هزینه های میلیاردی برای جوایز و لاتاری تبلیغ می کنند، باید بازنگری

گردهمایی مدیران صندوق های قرض الحسنه با حضور جمعی از مقامات و مسوولان بخش های خصوصی دولتی از جمله رئیس دفتر مقام معظم رهبری، نماینده ولی فقیه، مشاور رهبر در امور بین الملل، مشاور رئیس جمهور در امور اصناف، رئیس کل بانک مرکزی، نایب رئیس هیأت مدیره سازمان اقتصاد اسلامی، روسای اتاق های بازرگانی ایران و تهران و جمعی دیگر از صاحب نظران این عرصه در محل مدرسه عالی شهید مطهری برگزار شد. به گزارش روابط عمومی اتاق ایران؛ «دکتر محمد نهادوندیان» رئیس اتاق ایران در سخنانی در این همایش تصریح کرد: قرض الحسنه به عنوان یک نهاد بسیار ارزشمند دینی گرچه یک هویت اقتصادی دارد، اما در عین حال یک امر عبادی است و اثرگذاری آن به عنوان یک کیفیت رفتاری اقتصادی در مجموعه اقتصاد کشور قابل بررسی است. وی با مطرح کردن این سؤال «کسی که به فعل قرض الحسنه مبادرت می ورزد آیا باید نیت عبادی داشته باشد یا خیر؟» خاطر نشان کرد: این که در یک اقتصاد، معاملات منطبق بر شرع باشد یا خیر، چه نیت عبادی باشد و چه نه باشد اثر وضعی دارد؛ ربا ویرانگر است و قرض الحسنه آبادگر این آثار وضعی مترتب است، فارغ از نیت آن. وی افزود: تجربه نشان می دهد که احکام اقتصاد اسلامی با رهنمودهایی که سرچشمه وحی به ما نشان داده، موفق تر عمل کرده است. نهادوندیان گفت: در جریان بحران اقتصاد جهانی فقط در مدت یک سال حدود ۵۰ هزار میلیارد دلار درارایی مردم عمدتاً به سبب نحوه معاملات بانکی ربوی از بین رفت و صدها بانک ورشکسته شدند. این در حالی است که در همین سال ها عملیات بانکداری اسلامی که در بسیاری کشورها گسترش یافته است با نرخ ۱۵ درصد رشد کرد. به گفته رئیس اتاق ایران، هزاران مؤسسه در کشورهای اسلامی و غیراسلامی ایجاد شده اند که معاملات خود را مبتنی بر دارایی واقعی انجام می دهند و معامله واقعی اتفاق می افتد، لذا تأمین مالی مبتنی بر اهداف فقهی صورت می گیرد. وی خاطر نشان کرد: اگر مرتباً کاری که در بخش مسکن اقتصاد آمریکا انجام شد

جدی شود.

وی گفت: باید بررسی شود که آیا بانک‌ها از محل حاصل از سپرده‌ها درآمد کسب کرده‌اند یا خیر؟ اگر کسب کرده‌اند با چه مجوزی و اگر نکرده‌اند چطور چنین هزینه‌ای برای تبلیغ و جوایز می‌شود؟

وی با بیان این سؤال که «چه دلیلی دارد که از هزار نفر یک نفر منتفع شود و ۹۹۹ نفر نشوند؟» تأکید کرد: تشویق قرض الحسنه با حرکت فرهنگی عظیم و با نیت عبادی و نیت خیر باید انجام شود. وی با اشاره به «سال کار مضاعف و همت مضاعف» گفت: در این سال تمام نشانه‌های اقتصادی این است که برای درآمد بیشتر باید کار بیشتر کنیم، لذا قرعه‌کشی و بخش جایزه به شیوه‌های شبیه لاتاری مبتنی بر نگاه حاکی از تلاش نیست.

رئیس اتاق ایران تأکید کرد: اگر برکت مقرر در قرض الحسنه را دنبال کنیم، اصل آن همان نیت خیر است و هر کس در این نهضت صندوق‌ها خدمت می‌کند باید خود را سرباز این کاروان خیرخواهی بداند. هر کدام ما باید خود را پیام‌آور برکات اسلامی با نیت خداجویانه بدانیم و تجلی این کار تماس فرهنگ و اقتصاد است.

– جنس قرض الحسنه سود معنوی است

«یحیی آل اسحاق» رئیس اتاق تهران نیز با اشاره به موضوع قرض الحسنه در حوزه‌های دینی، اجتماعی و سیاسی گفت: مقام معظم رهبری به اصل و ضرورت حرکت قرض الحسنه تأکید کرده است و باید این روند ادامه پیدا کند.

وی افزود: باید موانع، فرصت‌ها و روش‌ها برای ادامه مسیر قرض الحسنه بررسی شود و اگر روند گذشته را درست تحلیل کنیم می‌توانیم راهگشای آینده باشیم.

آل اسحاق تصریح کرد: اختلاف بین مفهوم بانک و قرض الحسنه همچنان وجود دارد. جنس بانک با قرض الحسنه تفاوت دارد و اگر این دو جنس را درست ارزیابی نکنیم، دچار چالش می‌شویم.

وی افزود: بانک یک واحد اقتصادی برای بهره‌مندی از سود است و بانکی که سود ندهد بانک نیست، اما جنس قرض الحسنه از نوع سود معنوی است. حتی عنوان «بانک اسلامی» با مفهوم قرض الحسنه متفاوت است، زیرا جنس آن بانکی است.

رئیس اتاق تهران با اشاره به فعالیت جریان‌های با عنوان قرض الحسنه بدون هیچ نظم و قانونمندی گفت: این نهادها بدون هیچ نظارتی سود هنگفتی را کسب می‌کنند و از مسیر قرض الحسنه دور هستند.

وی با تأکید بر فرهنگ‌سازی در امر قرض الحسنه تصریح کرد: صندوق‌های قرض الحسنه باید به دنبال منابع جدیدی باشند و امکان استفاده از منابع قرض الحسنه‌ای که در اختیار نهادها و سازمان‌ها وجود دارد، ایجاد شود.

آل اسحاق در ادامه یادآور شد: رشد صندوق‌های قرض الحسنه بدون منابع جدید امکان‌پذیر نیست.

– صندوق‌های قرض الحسنه، پایگاه‌های خودجوش

«علا میرمحمدصادقی» نایب رئیس هیأت مدیره سازمان اقتصاد اسلامی ایران نیز با تأکید بر اهمیت اصل وجود صندوق‌های قرض الحسنه یاد و خاطره درگذشتگان عرصه قرض الحسنه کشور

را گرامی داشت.

وی افزود: صندوق‌های قرض الحسنه پایگاه‌های خودجوشی هستند که از حدود ۴۵ سال پیش در کشور فعال بوده‌اند و پس از پیروزی انقلاب اسلامی، صندوق‌های قرض الحسنه تحت عنوان «سازمان اقتصاد اسلامی» به فعالیت خود ادامه دادند.

میرمحمدصادقی با اشاره به عملکرد صندوق‌های قرض الحسنه و تعامل آن با بانک مرکزی، یادآور شد: ریاست فعلی بانک مرکزی تعامل خوبی با صندوق‌های قرض الحسنه دارد.

وی با اشاره به «تثبیت قانون بازار غیرمتشکل پولی» گفت: صندوق‌های قرض الحسنه به ۱۳ ماده اجرایی این قانون ایراداتی گرفتند که با تعامل با بانک مرکزی جلساتی برای بررسی این مواد برگزار شد.

میرمحمدصادقی تصریح کرد: طی توافقاتی که صورت گرفته است، تعدادی از سهام سازمان اقتصاد اسلامی به صندوق‌های قرض الحسنه واگذار خواهد شد.

نایب رئیس اتاق ایران در ادامه گفت: صندوق‌های قرض الحسنه در تلاش هستند که در صورت بروز هر تخلفی با همکاری یک دیگر مشکل را رفع کنند تا نیازی به دخالت بانک مرکزی و یا نیروی انتظامی وجود نداشته باشد.

«آیت الله غیوری» نماینده ولی فقیه در این مراسم گفت: مسؤولان باید بتوانند مسأله قرض الحسنه را احیا کنند و هر چه در آن قدم‌های شایسته‌ای برداشته شود و به بهترین شکل اداره شوند، کمک به مردم است.

وی افزود: صندوق‌های قرض الحسنه دستشان در دست خداست، زیرا توان خود را در راه خدا صرف کرده و به افراد ناتوان رسیدگی می‌کنند.

غیوری تأکید کرد: هر چه به این صندوق‌ها کمک شود، مفیدتر خواهد بود و نباید در مورد آنها کوتاهی شود.

– امیدواریم سازمان اقتصاد اسلامی به بزرگ‌ترین بانک قرض الحسنه در جهان اسلام تبدیل شود

«دکتر محمود بهمنی» رئیس کل بانک مرکزی نیز بیان کرد: بحث قرض الحسنه ریشه در آیات قرآن دارد و وقتی ما قرض می‌دهیم که قرار است پاداش آن را از خداوند بگیریم، اضافه دریافت کردن معنا و مفهوم ندارد.

وی افزود: از آرزوهای من تبدیل کشور به قرض الحسنه بوده است و اگر روزی بتوانیم تورم کشور را به حدود ۴ تا ۵ درصد برسانیم، اعلام خواهیم کرد که تمامی تسهیلات بانکی، قرض الحسنه خواهد بود.

بهمنی توضیح داد: ما آن چه را که زیر پوشش سازمان اقتصاد اسلامی است پذیرفته‌ایم و نظارت آن را نیز به خود سازمان واگذار کرده‌ایم و امیدوار هستیم سازمان اقتصاد اسلامی روزی به بزرگ‌ترین بانک قرض الحسنه در جهان اسلام تبدیل شود.

وی عنوان کرد: ما به هیچ عنوان فکر نمی‌کنیم که دولت باید بانک قرض الحسنه ایجاد کند و قرض الحسنه باید به دست بخش خصوصی سپرده شود که تجربه و آزمون خود را نیز پس داده‌اند.

رئیس کل بانک مرکزی تصریح کرد: وقتی سازمان اقتصاد اسلامی هست، کنترل و نظارت ما بر صندوق‌های قرض الحسنه

مفهوم نخواهد داشت.

وی یادآور شد: اعتقاد ما این است که قرض تنها به عنوان قرض باید پرداخت شود و ما همه گونه حمایت از سازمان اقتصاد اسلامی و صندوق های قرض الحسنه تحت پوشش آن را خواهیم داشت و هر چه تعداد آن ها بیشتر باشد، مفیدتر خواهد بود. بهمنی خاطر نشان کرد: اگر تورم در یک سال و نیم گذشته تک رقمی شده است یکی از علل اصلی آن ساماندهی بازار غیر متشکل پولی بوده است. وی ادامه داد: منابع قرض الحسنه خلق پول نمی کند و مشکل امروز آمریکا و اروپا نیز همین مساله بهره است و ما در بانکداری بدون ربا می گوییم پول باید به سرمایه تبدیل شود و به سرمایه سود تعلق بگیرد، نه پول و اضافه شدن بر پول، ربا است. بهمنی بیان کرد: ما می گوییم نسبت پول به بانک مانند آب پشت سد است که اگر بدون کنترل و نظارت رها شود، تبدیل به سیل خواهد شد و پول نیز اگر بدون نظارت و هدایت مصرف شود، آثار زیان باری خواهد داشت.

رئیس کل بانک مرکزی توضیح داد: در طول ۲ سال گذشته توان خود را بر کنترل و مصرف منابع گذاشتیم که معنی آن بانکداری اسلامی است و امیدوار هستیم به درجه نهایی خود برسند و بانکداری اسلامی را به جهانیان بدهیم.

بهمنی تأکید کرد: علت آسیب ندیدن ما از بحران غرب نیز همین بود و حتی ما شاهد این مسأله بودیم که IDB در دوران بحران سود بیشتری داشت. وی عنوان کرد: مادر سیستم بانکی خود ۲۷ هزار میلیارد ریال به منابع قرض الحسنه اختصاص داده ایم که این مبلغ در ۲ سال پیش ۳۹ درصد مبلغ فعلی بود و باید توجه داشت که بهترین راه ایجاد اشتغال نیز رشد صندوق های قرض الحسنه است.

رئیس کل بانک مرکزی اضافه کرد: ما قصد فشار آوردن به صندوق های قرض الحسنه را نداریم، اما تأکید داریم که صندوقی نباشد که قرض بدهد و سود دریافت کند و حتی این که به میزان تورم هم اضافه شود، درست نیست و ربوی محسوب می شود.

جهت گیری صندوق های قرض الحسنه در خط امام و رهبری است

«دکتر علی اکبر ولایتی» مشاور مقام رهبری در امور بین الملل نیز با بیان این مطلب که «موضوع قرض الحسنه نیاز نیازمندان را برطرف می کند» تصریح کرد: فلسفه صندوق های قرض الحسنه این است که مردم گرفتار در جامعه اسلامی از عطای افراد خیر بهره مند می شوند.

وی افزود: در جوامع اسلامی به طور عام و در جوامع شیعی به طور خاص، امر قرض الحسنه ویژگی های دیگری هم دارند. امر کمک به هم نوع یک امر انسانی است، به طوری که این امر در پیروان سایر مذاهب هم وجود دارد، اما متعالی ترین آن در جامعه اسلامی و جوامعی با حاکمیت تشیع ملاحظه می شود.

وی با اشاره به بنیادهای خیریه در جوامع غربی مانند بنیاد راکفلر در آمریکا گفت: سیاست های جاری حکومت ایالت متحده بر چگونگی رفتار گردانندگان این بنیاد نظارت می کند و چنانچه مغایر با سیاست های حکومتی آنها باشد، این بنیادها استناد به ظلم می کنند.

وی در همین زمینه ادامه داد: این در حالی است که مقاصد دیگر در این قرض دادن نباید سهیم شود و اگر اخلاص در این کار نباشد، ارزش ندارد.

وی به نقش صندوق های قرض الحسنه در جوامع اسلامی مانند ایران اشاره و خاطر نشان کرد: در دوران مبارزه بسیاری از خانواده ها که سرپرستان آنها اسیر بودند،

صندوق های قرض الحسنه نقش بسیار اساسی در زندگی کسانی که برای حاکمیت نظام در کشور مبارزه می کردند، داشت.

به گفته ولایتی، این صندوق ها از نیت خیر افراد خیر و جهت دار به لحاظ سیاسی شکل گرفته است و در آن برهه زمانی، کمک به افراد نیازمند با اولویت قائل شدن به کسانی که برای مبارزه علیه دشمنان نظام تلاش می کردند، صورت می گرفت. وی با اشاره به «تفکرات و گرایشات سیاسی بسیار مثبت و تأثیرگذار مسؤولان صندوق ها» گفت: بدون چنین عقبه اقتصادی، امکان مبارزه درست و چنین کاری نبود.

به گفته مشاور مقام رهبری در امور بین الملل از زمان امام راحل (ره) تاکنون جهت گیری کلیه صندوق های قرض الحسنه در خط امام و اکنون در خط رهبری بوده و این بسیار مهم است.

وی هم چنین با اشاره به «صدور قطعنامه علیه ایران با پرچم داری آمریکا» تصریح کرد: فشارها از همه جانب بر جهان اسلام به طور عام و بر جمهوری اسلامی ایران به طور خاص وارد می شود و این بار این قطعنامه با پرچم داری خود آمریکا صادر شده است.

وی اظهار کرد: بسیاری از مسلمانان جهان، ایران را وطن اسلامی خود می دانند و این کشور در مقابل تمامیت استکبار ایستاده است و مجموعه منسجم در درون ایران که چنین کار ارزشمند مالی را برعهده دارند، نقش مهمی در این برهه می توانند داشته باشند

حفظ حرمت و سلامت صندوق های قرض الحسنه

«حبیب الله عسگر اولادی» نماینده امام (ره) در کمیته امداد امام خمینی نیز با تأکید بر لزوم حل مشکل مردم از طریق صندوق های قرض الحسنه خواستار توجه به آینده تسهیلات گیرنده شد.

وی افزود: در صندوق های قرض الحسنه باید مشکلات مومنان را به گونه ای از بین ببریم که بتوانند مسیر زندگی خود را ادامه دهد.

عسگر اولادی بر حفظ حرمت و سلامت صندوق های قرض الحسنه تأکید کرد.

هدف دیگر قرض الحسنه انسان سازی است

«مهندس علی نقی خاموشی» رئیس سابق اتاق ایران نیز گفت: تمام بحث ما در مورد صندوق های قرض الحسنه برطرف کردن احتیاجات معدود کسانی است که نیازمند هستند، اما اگر عمیق تر نگاه کنیم متوجه می شویم که این تنها یک بعد از مساله است.

وی افزود: اسلام بعد دیگری نیز در نظر گرفته و آن انسان سازی است و سازمان اقتصاد اسلامی باید با کمک صندوق های قرض الحسنه این اقلام مخلصانه که از روز اول برای صندوق ها اعلام شد و آن تهییج مردم به دادن درصدی از اموال خود به صندوق های قرض الحسنه بود را رواج دهند.

خاموشی تأکید کرد: همچنین باید توجه داشت که قرض الحسنه از مساجد آغاز شد و اکنون باید آن را به مساجد بازگردانیم که نشان می دهد پول در این مکان بدون انتظارات اقتصادی است.

همچنین در پایان این مراسم قطعنامه ای در راستای توسعه و هماهنگی بیشتر صندوق های قرض الحسنه کشور صادر شد.

برای چاپ مقالات خود با ما تماس بگیرید

تلفن و نمابر: ۸۸۳۰۸۳۳۳

editorial@iccim.ir